

JINA.....NAMBARI YAKO:.....

TAREHE:.....SAHIHI:.....

102/3
KISWAHILI
FASIHI
JUNI -2016
MUDA:SAA 2 ½

**MTIHANI WA PAMOJA WA SHULE ZA MARAFIKI KAUNTI
NDOGO YA KAKAMEGA MASHARIKI-2016**

102/3
KISWAHILI
FASIHI

MAAGIZO

- a) Jibu maswali **MANNE** pekee katika kijitabu cha majibu ulichopewa.
- b) Swali la kwanza ni la **LAZIMA**.
- c) Chagua maswali mengine matatu kutoka sehemu zilizobakia yaani: Riwaya, Fasihi simulizi, Ushairi na Hadithi fupi.
- d) Usijibu maswali **mawili** kutoka **sehemu moja**.
- e) Majibu yote sharti yaandikwe kwa lugha ya Kiswahili.
- f) Watahiniwa ni lazima wahakikishe kwamba kurasa zote zimepigwa chapa sawasawa na kuwa maswali yote yamo.

SEHEMU A:TAMTHILIA

Timothy M. Arege:Mstahiki Meya.

Swali la Lazima

1. “Wapo sana. Lakini tuliopo ndio tuliochaguliwa.....kwa nini basi kulalamika?”
 - a) Eleza muktadha wa dondoo hili? (alama 4)
 - b) Fafanua kwa kutoa mifano sifa tatu za mzungumzaji? (alama 6)
 - c) Usaliti na ukengeushi ni miongoni mwa mambo muhimu yanayojitokeza katika tamthilia ya mstahiki Meya. Thibitisha. (alama10)

SEHEMU B:RIWAYA

(Jibu swali la 2 au 3)

Ken Walibora: Kidagaa Kimemwozea

2. Kwa kutumia riwaya ya kidagaa kimemwozea jadili jinsi swala la ukoloni mamboleo na ulitima limefafanuliwa. (alama 20)
3. “alisimama jadidi na kuwatazama hawa watu wawili waliosimama wima kutetemeka kama waliokuwa wamepigwa na dhoruba ya theluji”
 - a) Eleza muktadha wa dondoo hili. (alama 4)
 - b) Eleza hulka ya yule ‘alisimama jadidi na kuwatazama hawa watu wawili.’ (alama 6)
 - c) Jadili mchango wa wanawake katika riwaya ya kidagaa. (alama10)

SEHEMU C:USHAIRI

4. (Soma shairi hili kisha ujibu maswali yanayofuata)

SIWE?

1. Siwe ulosema jana, yakuwa u mashuhuri?
Ya kuwa wajuwa sana, aidha huna kiburi?
Nchini wajulikana, mwanasiasa mahiri,
Bungeni tukuajiri?
2. Siwe ulotushawishi, kwa chumvi na kwa sukari,
Na matamu matamshi , ukaziteka suduri,
Ukanena penya moshi, moto ndiyo yakwe siri,
Nawe ndiye hiyo nari?

3. Siwe uloji'ta moto, uwakao biribiri,
Kamba 'tatia fukuto, Litakalo leta kheri',
Utatufunua mato, Maisha yawe mazuri,
Tukupe kura waziri?
4. Siwe ulosema hayo, na mengi ukabashiri,
Ukamba wafata nyayo, nyayo ziso utiriri,
Tusiwe na wayowayo, wa kufikirifikiri,
Tukuachie ujari?
5. Siwe tulokuinua, Mabegani kama mwari,
Tungawa twalemewa, waume tukajasiri,
Kamba tukikuchaguwa, mema kwetu yatajiri,
Leo mekuwa hodari?
6. Siwe ulotugeuka, kwamba leo u waziri,
Wajiona melimuka, tena ukawa ayari,
Walaghai ukicheka, ukuu umekughuri,
Leo mekuwa hodari?
7. Siwe ulojawa raha, za hino yetu sayari,
Ukawa ja vile shaha, hatukupati shauri,
Kutuona ni karaha, wakatiwo twahasiri,
Ushakiya msitari?
8. Siwe uliyetughura, ukafunga na safari,
Ukaelekea bara, Kwa wenzio matajiri,
Ukatuachia majura, na tama kukithiri,
Kanama Ushaghairi?
9. Siwe uliyetuasi, ukenda pasi kwaheri,
Mbona hutwambii nasi, tukajua yetu shari,
Leo una masidisi, husemi na aso gari,
Ndio mezidi jeuri?
10. Siwe'lotwaa mgwisho, ukawa wajifakhiri?
Chenye mwanzo kina mwisho, hilo wajuwa dhahiri,
Vyaja kutoka vitisho, kwani hayo sidahari,
Mambo mengimdawari?
11. Siwe utakayeiza, mwishowo ukidhiri,
Siku itayoteleza, kija kwetu ansari,
Kuja kutubembeleza, kwa nyunga nalo khamri,
Tauya nazo nadhiri.

Maswali

- a) Mtunzi wa shairi hili ana dhamira gani? (al.2)
- b) Taja na ueleze bahari tatu za shairi hili? (al.3)
- c) Onyesha kwa kutoa mifano, mbinu tatu alizotumia mshairi kutosheleza mahitaji ya kiarudhi katika shairi hili. (al.3)
- d) Taja na ufafanue tamathali ya usemi iliyotawala katika shairi hili (al.2)
- e) Anayerejelewa alibadilika vipi? Eleza. (al.3)
- f) Andika ubeti wa tisa kwa lugha ya tutumbi. (al.4)
- g) i) Bainisha toni ya shairi hili. (al.2)
- ii) Nafsineni katika shairi hili inasema na nani? (al.1)

SEHEMU D: FASIHI SIMULIZI

5. i) Misimu ni nini? (al.2)
- ii) Eleza sifa tano za misimu. (al.10)
- iii) Fafanua majukumu yoyote manne yanayotekelezwa na misimu. (al.8)
6. a) Eleza maana ya miviga. (al.2)
- b) Eleza sifa tano za miviga. (al.5)
- c) Miviga ina udhaifu gani. (al.3)
- d) Fafanua umuhimu wa ngomezi katika jamii. (al.10)
- e) Eleza vizingiti viwili vinavyokumba ngomezi. (al.4)

SEHEMU E: HADITHI FUPI

Ken Walibora na Said A. mohammed: Damu Nyeusi na hadithi Nyingine.

7. Tukio lililowaleta hapa ni la kawaida kwetu. Ingawa sisi hufanya tuwezayo kuwalinda wanetu, mara nyingi tabia zao hutupiga chenga.....”
- a) Eleza muktadha wa dondoo hili. (al.4)
- b) Eleza sifa nne za mzungumzaji. (al.8)
- c) Jadili matatizo manne yanayojitokeza katika hadithi hii. (al. 8)
8. Ubaguzi umekita mizizi katika Diwani ya Damu Nyeusi na Hadithi Nyingine. Huku ukirejelea hadithi zozote tano, jadili ukweli wa kauli hii. (al.20)